

शिक्षण हक्क कायदानुसार आरक्षित २५%
जागांवरील प्रवेशासाठी प्रथम प्रवेश पातळी
स्तर (Entry Level Point) निकष
ठरविणेबाबत....

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: आरटीई-२०१४/प्र.क्र.१७४/एस.डी.-१
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय, मुंबई
दिनांक : ३० एप्रिल, २०१५

वाचा -

- १) महाराष्ट्र शासन राजपत्र क्र. पीआरई-२०१२/प्र.क्र.११२/प्राशि-१, दि. १५/३/२०१३
- २) महाराष्ट्र शासन राजपत्र क्र. आरटीई-२०१४/प्र.क्र.४५/एस.डी.-१, दि. १५/५/२०१४
- ३) शासन निर्णय क्रमांक - आरटीई-२०१४/प्र.क्र.१७४/एस.डी.१, दि. २१/०१/२०१५

प्रस्तावना -

बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, २००९ हा राज्यातील राज्य शिक्षण मंडळाशी संलग्न शाळांबरोबर सीबीएसई, आयबी, आयसीएसई व आयजीसीएसई या मंडळाची संलग्न असलेल्या शाळांनाही लागू असल्याने २५% आरक्षणातर्गत प्रवेश देताना त्यातील काही शाळांमध्ये इ. १ ली ची प्रवेश क्षमता व पूर्व प्राथमिक वर्गाची प्रवेश क्षमता भिन्न असल्याचे आढळून आले आहे. तसेच दि. २१/०१/२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये २ ठिकाणी Entry Point ठेवल्याने त्याचप्रमाणे संगणकीय प्रवेश प्रक्रियेमध्ये बॅकलॉग भरून काढण्याकरीता पर्याय ठेवलेला असल्याने २५% प्रवेश प्रक्रिया राबविताना अडचणी येत आहेत. वरील अडचणी विचारात घेऊन आरक्षित २५% जागांसाठी प्रथम प्रवेशस्तर निकष सुधारीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय-

या विषयासंदर्भात दिनांक २१/०१/२०१५ रोजी घेण्यात आलेला निर्णय रद्द करून शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

२. बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम २००९ ची अंमलबजावणी करीत असताना आरक्षित २५% जागांवरील प्रवेश प्रक्रियेमध्ये येणाऱ्या अडचणी विचारात घेता, यामध्ये सुसूत्रता आणण्यासाठी खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी.

३. सन २०१५-१६ या शैक्षणिक वर्षामध्ये बऱ्याचशा शाळांमध्ये पहिला वर्ग तसेच ज्युनियर केजी अथवा नर्सरीला २५% आरक्षणातर्गत प्रवेश देण्यात आले आहेत. या सर्व शाळांमध्ये यावर्षी पहिल्या वर्गाच्या मुलांना प्रवेश द्यावेत. नर्सरी किंवा ज्युनियर केजीच्या मुलांना प्रवेश घेण्याचा हक्क राहणार नाही. तथापि, अशाप्रकारे प्रवेश नाकारलेली मुले जेव्हा पहिल्या वर्गाचा वयाला पाहोचतील (नर्सरी नंतर ३ वर्षे किंवा ज्युनियर केजी नंतर २ वर्षे) तेव्हा त्यांना त्या शाळेत पहिल्या वर्गात प्रवेश दिला जाईल.

४. मात्र वरीलप्रमाणे प्रवेश दिला जाईल त्यावर्षी त्या शाळांनी २५% आरक्षण पाळले आहे असे समजले जाईल. तसेच पूर्व प्राथमिक वर्गातील प्रवेश क्षमता ही इ. १ ली तील प्रवेश क्षमते इतकीच असल्यास इ.१ ली मध्ये वेगळ्याने प्रवेश देण्याची आवश्यकता नाही. तथापि, पूर्वप्राथमिक प्रवेशक्षमतेपेक्षा इ.१ ली मधील प्रवेशक्षमता जास्त असल्यास २५% आरक्षणातर्गत उर्वरित प्रवेश संस्थांना द्यावे लागतील.
५. बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, २००९ नुसार दरवर्षी इयत्ता १ ली वर्गामध्ये २५% प्रवेश दिले जातील याची शिक्षण संस्थांनी दक्षता घ्यावी.
६. बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम २००९ नुसार २५% आरक्षणातर्गत प्रवेश दिलेल्या बालकांच्या शैक्षणिक शुल्काची प्रतिपूर्ती केंद्र शासनाने निर्धारित केलेल्या नियमानुसार करण्यात येईल.
७. दरवर्षी २५% आरक्षणातर्गत प्रवेश प्रक्रिया राबविताना दिनांक १५ डिसेंबर पासून प्रवेश प्रक्रिया सुरु करुन १० मार्च अखेरपर्यंत प्रवेशाच्या तीन फेऱ्या पूर्ण कराव्यात. तिसरी फेरी झाल्यानंतर ८ दिवसात २५% आरक्षणातर्गत एकही प्रवेश शिल्लक राहिला नाही याची संबंधित शिक्षणाधिकारी यांनी खात्री करुनच सदर संस्थेला २५% प्रवेशातील उर्वरित शिल्लक प्रवेश सर्वसाधारण विद्यार्थ्यांमधून भरण्यास परवानगी देण्यात यावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५०४३०१०५१२९३२२१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(बी.आर.माळी)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्र्यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. मंत्री, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
५. सर्व विधानसभा / विधानपरिषद सदस्य
६. मा. सचिव (शा.शि.), मंत्रालय, मुंबई

७. आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
८. राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, चर्नी रोड, मुंबई.
९. शिक्षण संचालक (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१०. शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
११. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
१२. सर्व विभागीय शिक्षण उपसंचालक
१३. शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), सर्व जिल्हे
१४. सर्व शिक्षणाधिकारी / प्रशासन अधिकारी, सर्व महानगरपालिका / नगरपालिका
१५. निवड नस्ती (एस.डी-१)